

Jan samen met Michel Van Beirendonck en Herman Sorgeloos.

In april 1984 volgt *Mythologies*, waarin teksten van Goethe (fragmenten uit diens *Prometheus*), Hölderlin en Decorte zelf worden gebruikt, en in oktober van datzelfde jaar *Anatomie*, dat gebaseerd is op *Titus Andronicus* van Shakespeare. Decorte omschrijft de drie voorstellingen als zijn 'poëtisch-actionele fase'.

In *Mythologies* speelt Decorte voor het eerst mee in één van zijn stukken. Het decor, opnieuw ontworpen door Van Beirendonck en Sorgeloos, bestaat uit '1000 kunstwerken', een collectie fel beschilderde latten en voorwerpen, exact 1000 in aantal, opgesteld tot in de nok van de scène en rondom in de zaal en de foyer. De kleinburgerlijke bonbonnière van de Beursschouwburg heeft plots de adembemende allure van een tempel. Uit de boxen knalt de muziek van Lully's *Alceste*, terwijl de albasten schoonheid Hilt de Vos over de scène schrijdt, zij draagt een torenhoog Panamarenko-achtig construct. Het is de machtigste processie die ik ooit heb gezien, ik kan wel janken, wat een exuberantie!

Aan *Anatomie* heb ik helemaal geen herinnering. Ik sla er een oude *Etcetera* op na. Drie medewerkers geven een korte impressie over de voorstelling. Ik lees over een decortje in gegoofd karton, er daagt mij vaag iets. 'Ik vind *Anatomie* geen grote kunst,' schrijft Luk Van den Dries, 'maar heb af en toe toch erg genoten. De bloeddorstige tekstkeuze zit daar voor iets tussen: het voyeurisme van de misdaad is aantrekkelijk. Men gaat daar op een erg naïeve wijze mee om: kinderlijk, charmant, touchant.²⁸ Noteer die combinatie: bloeddorstig en kinderlijk.

Etcetera 9 stelt dat HTP, 'voor enige tijd nog de groep die op de meest interessante manier aan eigentijds theater bouwde, spelbreker ook in een zelfgenoegzaam theaterland', zich bewust in 'een gemarginaliseerde positie' heeft gewerkt. De groep is nu 'een salontheatertje voor een klein groepje vrienden en bekenden; men kiest voor de intimiteit van de familiekring i.p.v. het gevecht met de buitenwacht.' *Anatomie* heeft welgeteld zes keer gespeeld, meldt *Etcetera*, vier keer in Leuven, twee maal in Brussel.

De recensenten hebben Decorte na *Maria Magdalena* tot genie gebombardeerd, *Tasso* en *Lear* ontvangen zij verdeeld, het 'poëtisch-actioneel werk' overwegend negatief. Het enfant terrible Decorte reageert op zijn manier. Op 23 april 1984 seint het persagentschap Belga een bericht over de première van *Mythologies* naar de redacties: 'Deze keer wil de groep definitief breken met de naar hun oordeel impertinente Belgische theaterkritiek. De uitnodigingen voor de première worden namelijk ontzegd aan die critici die volgens het gezelschap

een oppervlakkige of dogmatische benadering van het theater aan het publiek willen opdringen. Dat stuk van de theaterpers dat volgens HTP bij verouderde ideeën zweert zal dus voor het eerst net als alle toeschouwers de volle prijs voor een toegangsticket voor de voorstelling dienen te betalen.'²⁹

Ook voor de organisatoren is het moeilijk kersen eten met Decorte. Na *Lear* stopt het Kaaithater de samenwerking. De Beursschouwburg blijft een coulante en trouwe partner, al moet ondergetekende daar soms flink wat lansen breken. Decorte is, om het vriendelijk te zeggen, veeleisend.

Maar Decorte is ook zelfkritisch. Hij besluit het poëtisch-actionele drieluik niet meer te spelen. 'Niet uit onvrede over de voorstellingen,' licht hij toe in een HTP-persmededeling, 'eerder omdat geconstateerd wordt dat de groep langzaam in het vacuüm van de marge is beland, waar hij niet thuishoort. Blijvend "succès d'estime" mag geen doel op zich worden!'³⁰

De komediejan

Waarom is theater niet populair? Wie geen vrede neemt met 'succès d'estime', komt allicht bij die vraag uit. Decorte stelt ze *en plein public*. Het is het thema en de titel van de *Hard-op-de-Tong*-lezing die hij op 19 november 1985 geeft in de Beursschouwburg. Het is een vraag 'waar de meeste mensen zelfs niet meer van wakker liggen. Daarom is ze voor elk rechtgeaard theaterpracticus des te obsessieveler. Succes of niet. Jonge theatermakers hebben (te) vaak de neiging om het probleem naar het publiek terug te kaatsen. Er kleeft blijkbaar een vies geurtje aan. Men verkeert liever in een sfeer van artistieke heiligheid. De oorzaken van het tanende theaterbezoek en de historisch gegroeide afkerigheid van het medium laten zich omlijnen. Elke periode van bloei in het theater was te danken aan een ruime herkenbaarheid van thematiek en vorm. Die is blijkbaar zoek in theater, niet bijvoorbeeld in de popmuziek. De codes zijn vermoeid en versleten. De kritiek is ziel- en zinloos. Het publiek vergrijsd en uitgedund. Theatermakers blijven bij de pakken zitten of werken zichzelf in een marge zonder uitzicht.' Zo kondigt Decorte zijn lezing aan.³¹

Decorte verschijnt ten tonele zonder uitgeschreven tekst, wat afleesbaar is aan de transcriptie die later zal verschijnen in zijn *Portrait de théâtre*. 'Waarom is theater niet populair? De oorzaak daarvan ligt voor de hand: het bestaande theater heeft niemand meer iets te melden. (...) Waar is theater zinloos beginnen te worden? Dat wil zeggen, dat het zijn eerste taak niet meer is gaan vervullen en alleen nog een paar sekondaire taken heeft ingevuld en daarmee blijft doorgaan. Ik denk dat het begin

Kleur is alles

De schilder

Ik wil een schilderij maken. Ik wil schilderen. Het zit me in het bloed. Schilderen. Zit me in het bloed.

De vriend/ vrouw

Wat wil je schilderen, als ik vragen mag.

De schilder

Wat?

De vrouw/ vriend

Wat.

De schilder

Wat, wat?

De vriend/ vrouw

Wat er moet op staan. Wat je gaat schilderen. Het onderwerp. Er moet toch een onderwerp zijn. Iets wat je wil schilderen. Er staat iets op een schilderij. Het gaat ergens over. Het vertelt iets. Neem nu een nature morte.

De schilder

Wat?

De vrouw/ vriend

Een stillevens. Of een vergezicht. Een landschap. Of een portret. Of een zelfportret. Of een familieportret. Zeg toch iets.

De schilder

Euuh. Het is zo iets als een droom. Jaja. Dat is het. Ik wacht erop terwijl ik slaap. Ik zal het eerst dromen en dan slapen. Euuh schilderen.

De vriend/ vrouw

Abstrakt!

De schilder

Wat?

De vrouw/ vriend

Abstrakt. Als het nergens over gaat. Kleuren, lijnen en volumes. C'est tout.

De schilder

Ik begrijp het niet. Ik dacht dat je voor een schilderij enkel doek en penselen nodig had.

De vriend/ vrouw

Dat is naïef. Wat doe je met de inspiratie?

De schilder

Ik begrijp het niet.

Uit *Kleur is alles (een komedie)*, Jan Decorte, 1985, uitgave Jan Decorte / HTP, Brussel